

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Број: С1 З У 18145 15 У
Сарајево, 03.08.2016.године

Суд Босне и Херцеговине у Сарајеву, у вијећу за управне спорове састављеном од судија Давора Жилића као предсједника вијећа, Љиљане Лаловић и Јадранке Брењо, као чланова вијећа, уз судјеловање Наталије Пештовић као записничара, у управном спору тужиоца: Удружење грађана „Борба против корупције у БиХ“ Transparency International Босне и Херцеговине, Бања Лука, Гајева 2, против рјешења број А-І-336/14 од 11.11.2014.године туженог Тужилаштво БиХ, у управној ствари приступа информацијама, на нејавној сједници одржаној дана 03.08.2016. године, донио је следећу:

ПРЕСУДУ

Тужба се уважава, укида се рјешење тужене број А-І-336/14 од 11.11.2014.године и првостепено рјешење исти број од 10.10.2014. године и спис враћа првостепеном органу на поновни поступак.

Образложење

Рјешењем туженог број А-І-336/14 од 11.11.2014.године одбијена је као неоснована жалба тужиоца изјављена против рјешења тужене (исти број) од 10.10.2014.године, којим је одбијен захтјев за достављање копија једног или два предмета завршена доношењем осуђујућих пресуда, који се односе на кривична дјела против службене дужности.

Благовремено изјављеном тужбом, тужилац оспорава коначно рјешење тужене због погрешне примјене материјалног права. Тужилац сматра да није било основа за одбијање захтјева позивом на члан 6.став 1. тачка ц) и д) Закона о слободи приступа информацијама, јер се захтјев односио на завршене предмете, па објављивање тих података не може имати штетне посљедице по легитимне циљеве БиХ. Ако се има увиду да је Тужилаштво БиХ дужно, према члану 11. Закона о Тужилаштву БиХ, редовно обавјештавати јавност о појединим предметима у којим поступа, поставља се питање који је интерес

јавности повријеђен ако се тужиоцу доставе копије предмета који су правоснажно окончани. Институт „испитивања јавног интереса“ из члана 9. Закона о слободи приступа информацијама, представља својеврстан гарант подносиоцима захтјева за приступ информацијама да јавни орган неће по аутоматизму утврђивати изузетке, него ће од случаја до случаја примјењивати двоструке контролне механизме, па се код таквог стања ствари јавност појављује и као контролор погрешног рада и злоупотреба, али и као спона на основу које грађани стичу повјерење у правосуђе. Налази да би овакве информације биле од велике користи за објављивање публикације „Најбоље праксе у откривању и процесуирању корупције“ те имајући у виду да нема мјеста институту *ne bis in idem*, указује да нема законске сметње за приступом информацијама.

У одговору на тужбу, тужени је у цјелости оспорио наводе тужиоца као неосноване, наводећи да је тужилац тражио да му се доставе копије предмета који се односе на кривична дјела против службене дужности, а приступ таквим информацијама/документима се може ускратити када је то сразмјерно циљу заштите, како је тужени и поступао у конкретном предмету. Наводи да је исправно провео тест испитивања јавног интереса у складу с чланом 9. Закона о слободи и приступу информацијама БиХ, дакле обавио испитивање у смислу наведеног члана закона у конкретном предмету и у вези с функцијом Тужилаштва БиХ, па је утврдио да тражено спада у изузетке од објављивања у смислу члана 6. Закона. Коначно тужени је навео да у складу с чланом 11. Закона о Тужилаштву БиХ редовно обавјештава јавност и заинтересирана лица те на веб страници објављује стручне радове и документе.

Суд је испитао правилност и законитост побијаног рјешења у границама одредбе члана 35. Закона о управним споровима БиХ („ Службени гласник БиХ “ број:19/02 до 74/10), па је одлучио као у диспозитиву пресуде, из сљедећих разлога:

Рјешењем тужене број и датум наведени у уводу пресуде, одбијена је жалба тужиоца изјављена против одлуке којом је одбијен захтјев за приступ информацијама и то достављањем једног или два предмета који се односе на кривична дјела против службене дужности а који су резултирали осуђујућим судским пресудама.

Из образложења оспореног и првостепеног акта произлази да је тужени одбио захтјев за достављање предмета из разлога прописаних у члану 6. став 1. Тачка ц) и д) Закона о слободи приступу информацијама БиХ, те на основу члана 11. Закона о Тужилаштву БиХ, због непостојања јавног интереса за достављањем правоснажно окончаних кривичних предмета, а што је утврђено након што је тужени провео тест испитивања јавног интереса у складу с а чланом 9. истог закона.

Ова одлука тужене није правилна.

Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини, („Службени гласник БиХ“ број: 28/00,45/06,102/09. и 62/11), уређује питања прикупљања, кориштења и приступа информацијама које су под контролом јавних органа. Чланом 1. тог закона је уређено да је циљ Закона установити да информације под контролом јавног органа представљају јавно добро од вриједности и да јавни приступ овим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тих јавних органа, да су ове информације неопходне за демократски процес, да свако физичко или правно лице има право приступа овим информацијама у највећој могућој мјери у складу са јавним интересом, да јавни органи имају одговарајућу обавезу да објаве информације и да се омогући сваком физичком лицу да затражи измјену и даје коментар на своје личне информације под контролом јавног органа.

Такођер, у складу са чланом 4. овог закона, право приступа информацијама које су под контролом јавног органа има свако физичко и правно лице, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације, с тим, да ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима како је утврђено у овом закону. Изузетак од објављивања информације се може утврдити према условима прописаним чланом 6, 7. или 8. Закона и то за цијелу информацију или дио информације. Ипак и без обзира на утврђени изузетак из наведених одредби, јавни орган је дужан објавити информацију ако је то оправдано јавним интересом, након провођења теста јавног интереса, у смислу члана 9. Закона, узимајући у обзир сваку корист и сваку штету који могу проистећи из тога.

У конкретном случају подносилац захтијева копирање и достављање једног или два кривична списка, која су завршена доношењем правоснажних одлука, а ради израде публикације: „Најбоље праксе у откривању корупције“. Тачно је да члан 11. став 2. Закона о Тужилаштву предвиђа да, у границама и у складу са интересима поступка Тужилаштво може обавјештавати јавност и заинтересована лица и о појединим предметима у којима поступа, као и да одредба члана 226. Закона о кривичном поступку БиХ прописује да право увида у све списе и доказе након подизања оптужнице имају осумњичени, односно оптужени и његов бранилац, али то никако не може бити основ за одбијање захтјева за приступ информацијама у овом предмету. Обавјештавање јавности, на начин како изабере тужени орган, односно ограничење на одређени круг лица на приступ информацијама док је поступак у току, је у потпуности и у у интересу друштва и у интересу појединца против којег се поступак води. Појединца штити пресумпција невиности и право на одбрану, а јавни интерес заступа тужени орган, откривањем и вођењем поступка

4

против оних који угоржавају заштићена добра, а за вођење таквог поступка потребно је отклонити сваку могућност ометања.

Међутим, у овом случају се траже копије списка у којим је поступак окончан, донесене су правоснажне пресуде, дакле, не ради се о тзв. „живим предметима“, па је нејасно како је тужени орган нашао да постоје услови за изузетак од објављивања информација из члана б. тачка ц) и д) Закона о слободи приступа информацијама. Ова одредба прописује да се може утврдити изузетак када се откривањем информације може основано очекивати изазивање значајне штете по спречавање и откривање криминала и по заштиту процеса доношења одлуке од стране јавног органа у давању мишљења, савјета или препорука. Сама чињеница да се захтјев односи на кривични спис не значи да постоје услови за изузетак, изузетак треба утврдити, треба размотрити да ли конкретан спис и његови дијелови могу икако утицати на евентуалне постојеће или будуће кривичне поступке или ометати спречавање и откривање криминала и свакако, а чак и ако се утврди изузетак, треба провјерити да ли је ипак јачи јавни интерес за објављивање информације, анализом елемената који су побројани (али нису ограничени) чланом 9. истог закона. Дакле, свака информација, па и информација из окончаног кривичног поступка је јавно добро, приступ информацијама се може ограничити само на начин и у поступку предвиђеном основним законом, при чему, чак и када се утврде услови за изузетак од објављивања информације, информација ће бити објављена ако је то оправдано јавним интересом.

Из тужбе је видљиво да је интерес подносиоца да сачини публикацију најбоље тужилачке праксе у откривању кривичних дјела корупције, дакле, да на основу тужилачког списка анализира примјена процесног права у предметима откривања и процесуирања кривичних дјела корупције. Тужилац тражи предмете који су завршени, дакле, нема могућности да се на било који начин утиче на кривични поступак, па је нејасно на који начин та анализа може бити противна интересу јавности. При томе, Тужилаштво има могућност да изабере предмет који може бити интересантан, који показује најбољу тужилачку праксу и свакако има законску могућност да не одобри достављање оних дијелова списка који могу бити од интереса за рад Тужилаштва на другим предметима, без обзира у којој фази се поступак у тим предметима налази. Избор дијела информације који није за објављивање не смије бити паушалан и без ваљаних разлога, него мора бити утврђен уз примјену одредби Закона о кривичном поступку Бих, те, имајући у виду и да се списи траже за осуде за кривична дјела против службене дужности, уз ваљану и свестрану оцјену параметара из члана 9. Закона о слободи приступа информацијама (непоштовање законске обавезе, постојање било каквог преступа, злоупотребе власти или немар у вршењу службене дужности, неовлаштено кориштење јавних средстава и сл.). Из

оспорене одлуке није видљиво на који начин је тужена провела тест јавног интереса, а поготово нема разлога за утврђење да је објављивање списка или дијела списка окончаног правоснажном одлуком противан јавном интересу.

Оспорени акт, дакле, али ни првостепено рјешење, не садрже чињенице на које је указано овом одлуком. Те чињенице су од одлучног значаја за доношење одлуке у предметној правној ствари, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено. На овај пропуст је указано жалбеним приговорима, али другостепени орган није користио овлаштења из члана 233. Закона о управном поступку БиХ и није оцијенио све наводе жалбе, него је материјални пропис примијенио на непотпуно чињенично утврђење, а за такво поступање није дао ваљане разлоге, због чега овај суд није у могућности испитати правилност примјене материјалног прописа.

Према томе, одлучне чињенице у овој правној ствари нису правилно и потпуно утврђене, а дати разлози не пружају основ за одбијање захтјева примјеном члана 6. тачка ц) и д) у вези са чланом 9. Закона о слободи приступа информацијама, због чега је ваљало оспорено рјешење укинати и предмет вратити на поновни поступак, примјеном члана 37. став 1. и 2. Закона о управним споровима БиХ.

У поновном поступку ће тужена цијенити чињенице на које је указано овом одлуком, те ће на основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања донијети правилну и на закону засновану одлуку.

ЗАПИСНИЧАР
Наталија Пештовић

